

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1845

VIII. König Heinrich vereignet dem Domstifte 20 Pfund Einkümfte, welche zu den landesherrlichen Hebungen der Mark Brandenburg gehören, am 23. Juni 1190.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54414)

uobis canonice presentatis curam animarum illarum parochiarum, que ad uos pertinent, sine difficultate ac prauitate aliqua non impenderit, ex tunc eam de auctoritate apostolica, cessante appellatione absque columbia teneatis et in eis per uos uel per capellanos uestros libere ministretis, donec episcopus duritiam suam recogitans presentatos a uobis sicut debet admittat. Nulli ergo omnino hominum liceat etc. Datum Laterani, Idus Septembris, Pontificatus nostri anno Secundo.

VI. Papp Clemens III. gestattet dem Domstifte die Zehnten in seinen Parochien aus den Händen weltlicher Besitzer auszulösen, am 13. Sept. 1189.

Clemens episcopus, seruus seruorum dei, Dilectis filiis Preposito et fratribus sancti Nicolai in Stendale — uobis presentium auctoritate duximus indulgendum, ut liceat uobis decimas, ad uestras parochias pertinentes, de manibus redimere laicorum et eas uestris uestrorumque successorum usibus libere deputare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam indulgentie nostre infringere etc. Datum Laterani, Idus Septembris, Pontificatus nostri Secundo.

VII. Papp Clemens III. verordnet, daß keine Synode im Domstifte gehalten noch Interdict oder Excommunication über dasselbe ohne päpstlichen Consens verhängt werden dürfe, am 4. Nov. 1189.

Clemens episcopus, seruus seruorum dei, Dilectis filiis Al. preposito et fratribus ecclesie de Stendale Salutem et apostolicam benedictionem, — Dilecti in domino filii, uestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, auctoritate uobis presentium indulgemus, ut nulli synodum in ecclesia nostra uobis inuitis liceat celebrare: auctoritate etiam apostolica prohibemus, ne quisquam episcopus uel prelatu8 personas uestras excommunicare aut uestram ecclesiam presumat subicere interdicto, Salua sedis apostolice et ipsius legati auctoritate. Nulli ergo omnino hominum liceat etc. Datum Laterani, II. non. Nouembris, Pontificatus nostri anno Secundo.

VIII. König Heinrich verzeignet dem Domstifte 20 Pfund Einkünfte, welche zu den landesherrlichen Hebungen der Mark Brandenburg gehören, am 23. Juni 1190.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis Henricus sextus, diuina fauente clementia Romanorum Rex et semper Augustus, — Nouerit — tam presens Imperii fidelium etas, quam successura posteritas, quod nos ob spem retributionis eterne Monasterio in Stendale, quod fundauit dilectus consanguineus noster henricus, comes de Gardelege, contulimus redditus uiginti librarum, pertinentes ad marchiam in brandenburch, sub eo tenore, ut fratres predicti monasterii redimant illos redditus ab aliquo, qui eos possidet uel ab aliquibus, uel si alio modo eos uacare contigerit, uolumus ut ad predictum monasterium deuoluantur et sic prememoratum monasterium iam dictas uiginti libras libere possideat. Vt igitur hec nostre celsitudinis concessio rata in perpetuum et inconuulsa permaneat,

presentem paginam conscribi et sigilli nostri impressione iussimus insigniri, Statuentes et regali edicto precipientes, ut nulla deinceps humilis uel alta secularis uel ecclesiastica persona presentis majestatis nostre rescriptum infringere audeat uel ipsi in aliquo contraire presumat. Quod qui fecerit, gratie nostre offensam et eterni iudicis ultionem se nouerit grauiter incursum. Huius rei testes sunt Wigmannus magdeburgensis archiepiscopus, Theodericus haluerstadenfis episcopus, baldramus brandenburgensis episcopus, bertholdus nuenburgensis episcopus, bernardus dux saxonie, Dedo marchio de lufiz, Albertus marchio misnensis, Comes sifridus de orlamunde, Comes Poppo de Wertheim, Cunradus prepositus Goslariensis, heinricus prepositus sancti Mauricii in maguntia, Robertus de durne, heinricus de lutra, Conradus dapifer de Rotenburc, et alii quam plures.

Signum Domini Heinrici sexti Romanorum Regis inuictissimi. Ego ditherus, Imperialis aule concellarius, uice domini cunradi maguntine sedis archiepiscopi et totius germanie archicancellarii Recognoui. Acta sunt anno dominice incarnationis M^o. C^o. XC^o. Indictione VIII^a, Regnante domino heinrico Romanorum Rege Gloriosissimo, anno regni eius XXI°. Datum apud aldenburc per manum heinrici Imperialis curie prothonotarii, VIII°. kal. Julii.

Das Original ist in doppelter Ausfertigung vorhanden. Diese Ausfertigungen stimmen in der Hauptsache überein; doch sind die Worte der hier zu Grunde gelegten Ausfertigung stendale, Gardelege und Poppo in der zweiten Ausfertigung Steindale, Gardeleue und Boppo geschrieben.

IX. Markgraf Otto verzeiget dem Domstifte 20 Pfund landesherrlicher Einkünfte, im Jahre 1190.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, Ego secundus Otto, dei gratia in brandenburg marchio. Per elemosinarum largitates et orationum continuarum deuotiones, per ieiuniorum macerationes, per uigiliarum sine tedio continuationes et aliorum bonorum operum instantias eterne uite confortium adipisci debet. Quia uero nobis omnium istorum facilitatem naturae nostrae debilitas negauit et petulantia, que iuuenibus feruida etatis domestica solet esse, semper suadet in contrarium; necessitati salutis nostre in hoc consulere decreuimus, quatenus illud per alienos obtineamus labores, quod propriis non ualemus. Unde nobis uirorum religiosorum beniuolentiam conciliare omni studio, quo ualeamus, profuturum duximus, ut eorum nobis assidue profint orationes. Non solum ergo precibus dilecti fratris nostri, comitis henrici de gardelege, uiri in adolescentia sua bene disciplinati, quibus iuuentus fructuosam semper pollicetur etatem, inclinati, uerum etiam sancto Nicolao et canonicis suis in stendale domino deo famulantibus, persuadente, ad computum XX talentorum feodi nostri, quod ad nostram pertinet iurisdictionem, et communi uocabulo margrecht nuncupatur, praedictae ecclesiae ex consensu et petitione prememorati fratris nostri comitis de gardelege, qui nobiscum marchiam iure feudali de manu suscepit regia, contradidimus, Ita liberam et laxam facientes ejusdem traditionis exfestuationem, ut de cetero prenomatos canonicos nullus nostrorum in eadem donatione molestare ualeat posterorum aut aliquis aliquam preter ejusdem ecclesiae cultores indebitam extorquere exactionem. Et ut haec traditio rata permaneat et inconuulsa, presenti pagina signari et sigilli nostri impressione precepimus corroborari. Est autem facta anno dominice incarnationis M^o. C^o. C^o. Indictione VIII^a. sub